

איניצי

מיני מתנתה

מלוקט מספר

'מתיקות התורה'

מוסר השכל ולקח טוב ואמרות חיוזק הגלמדים מתוך פרשיות התורה מלוקטים מפי סופרים וספרים נכתבם וכלשונם

פרשת פנחס - גליון לב

זהו בזכות אבות, או שהיו מבזין אותו קודם לכן

פִּינְחָם בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרָן הַכֹּהֵן (כה, יא). לפי שהיו השבטים מבזים אותו, הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת אלילים, והרג נשיא שבט מישראל, לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן (סנהדרין פב, ב; הובא ברש"י): **אם** ראית רשע עשיר שמתחתנים בו גדולים, דע לך כי העושר לא בא לידו אלא שידע הקב"ה אם לא יהיה לו עושר לא יתחתן בו, לכך הקדים ונתן לו העושר, לא בעבור זכותו מתחתנים בו אלא עבור זכות אבותיו ואמותיו. או שהיו מבזין אותו קודם לכן.

ספר חסידים, אות רטז

היה לחפש אדם שיצער אותך, כי חיים אתה מבקש

ואם עיני שכל לך, היה לך לחפש מי שיצערך, כי חיים אתה מבקש לך, וקבל כל האדם בשמחה, אף אם הוא שונאך, כי על ידי כן יתהפך לך לאוהב, והזכות הוא לך.

שערי קדושה [לרבי חיים ויטאל] ח"א, שער ו

בימי בין המצרים קוראים את פרשיות המועדים וחלוקת הארץ, לרמוז שהצומות יתהפכו למועדים

תתבונן ותראה ענין נפלא, הנה דבר בעתו מה טוב, ואנחנו רואים שהפרשיות שהם תמיד בשבתות דבין המצרים, דהיינו, מטות, מסעי ודברים, שבהם מוזכר ניצוח ישראל להאומות וחילוק הארץ, והוא ההיפך מעת רעה שבאותן הימים, ולפעמים גם כן פרשת פנחס בהתחלת ימי המצרים ועם כל מועדי ה', אלא הענין הוא כמו שכתבתי, שהצומות יתהפכו למועדים.

של"ה הק', מס' תענית, אות נו

אא"ז האמרי אמת ז"ל אמר שאביו השפת אמת ז"ל אמר בשם אא"ז החידושי הרי"מ ז"ל דלולי חטאו של קרח, כמו שיש כהן גדול, כן הי' לוי גדול, ולא היו צריכים הלויים לתת תרומת מעשר לכהן אלא ללוי הגדול, וכשחטא קרח הוכרחו לתת תרומת מעשר לכהן, לכך נסמכה פרשת תרומה לכאן.

ליקוטי יהודה

עובדות וסיפורי צדיקים

הרב דושינסקיא מחה על קנאות שלא לשמה

פִּינְחָם בֶּן אֶלְעָזָר וְגו' הָשִׁיב אֶת חֲמָתִי (כה, יא). בחצר הסמוכה לנו התגוררה אלמנה ערירית, כדי להקל על בדידותה היתה שומעת דיבורים ושירים מטרנזיסטור [ראדי"א] קטן שהיה ברשותה, אחד השכנים שהיה קנאי גדול, לא מצא חן בעיניו שבחצירו יש בית ששומעים בו ראדיו, נכנס לביתה ומחה בפניה, וכך מחה מספר פעמים, פעם אחת הגדיש את הסאה, ביום ששי לאחר שהאשה שטפה את ביתה לכבוד שבת, ניגש הקנאי סמוך לדלת ביתה ושפך לתוך הבית קערה עם מים.

דודי הרה"ח ר' שמעון גרוסמן ז"ל לא יכל לסבול את צערה של האלמנה, ומחה בפניו ואמר לו שאולי כוונתו רצויה אבל מעשיו וודאי לא רצויים, הוא ביקש ממנו לעלות עמי אל המרא דאתרא הגאון הצדיק הרב דושינסקי זצ"ל, הקנאי היה כה בטוח במעשיו שמיד הסכים לבוא, עלינו לביתו של הרב לשמוע חוות דעתו, הקנאי החל לספר להרב שבחצירו גרה אשה אלמנה המחזיקה את המכשיר הטמא בביתה, ומספר פעמים מחה בפניה, כשראה שזה לא עוזר החליט לעשות מעשה וביום ששי שפך מים לתוך

אחרי שהגויים טבחו ורצחו חלק גדול מכלל ישראל מי האמין שעדיין צריך להזהיר להתרחק מהם

צָרוּר אֶת הַפְּדִינִים (כה, יז). כמו זכור (שמות כ, ח), שמור (דברים ה, יב), לשון הווה, עליכם לאייב אותם (רש"י):

הרבה יש לעורר על הצורך להתרחק מן הגויים בתכלית הריחוק, מי האמין שבזמננו יהא מן הצורך לדבר על כך ושעדיין לא ניתן אל לבבנו להיבדל מהם, אחר שסבלנו מהם כה רבות, שטבחו ורצחו את בני משפחותינו הקרובים והרחוקים, אבותינו ואמותינו, אחינו ואחיותינו, וחלק גדול מכלל ישראל, וכל העולם שתק ברשותו ובשנאתו את ישראל, וגם לאחר המלחמה מנעו מאיתנו להיכנס למדינות אחרות כמו אמעריקא ועוד מקומות, ועם כל זה עדיין יש שנמשכים אחרי דרכי הגויים לנהוג כמותם ולעשות כמעשיהם.

שפע חיים, דרשות חומש רש"י, שנת תשד"מ, מצורע, עמוד שג

משפחת אצבון נקראת אזני, לרמוז שאם ישמע אדם דבר שאינו הגון יתן אצבעו באזנו

אֲזָנֵי מִשְׁפַּחַת הָאֲזָנִי (כו, טז). פירש רש"י, אזני הוא אצבון. ורבים תמהו מה שייכות יש לאלו השמות להדדי. ושמעתי רמז מוסר שאמרו רבותינו ז"ל (כתובות ה, ב) שנבראו אצבעותיו של אדם כיתדות, כדי לתחבם באזניו שלא ישמע דבר רע, ויהיה לאצבון כמו לאצבעון, שיתחוב האצבע להאוזן ויאטים אזניו מלשמוע דבר רע.

של"ה הק, דרך חיים תוכחת מוסר, אות יד; וכ"ה באגרא דכלה

רמזה התורה בשם יששכר, כי דוקא זה ישנו לשכר, וכל חוץ ממנו מה יתרון לאדם בכל עמלו

בְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר וְגו' (כו, כג). למה שקדם לנו כי יששכר הוא בן תורה, רמזה התורה בשם זה של יששכר, כי דוקא זה ישנו לשכר, וכל חוץ ממנו מה יתרון לאדם בכל עמלו, והוא מה שאמרו בברכות (כה, ב) בפרק תפלת השחר שצריך לברך ביציאתו מבית המדרש מודה אני לפניך וכו' אני עמל והם עמלים אני עמל ומקבל שכר והם עמלים ואינם

מקבלים שכר וכו' עד כאן, והטעם כי לא יעמוד קנין המדומה, והגם שיעמוד, הבל הוא.

כל מה שיש בעולם הוא שכר לעמלי תורה, כי כל מה שברא ה' לא בראו אלא בשבילו

עוד ירמוז כי כל מה שיש בעולם הוא שכר לו כי כל מה שברא ה' לא בראו אלא בשבילו, כמו שדרשו ז"ל בפרשת בראשית וכו' (בר"א, א) בשביל תורה וכו' ברא שמים וארץ.

אור החיים הק'

הייתי מבקש מה' שיברא לאדם שתי פיות, אחת שהיה עוסק בתורה ואחת שידבר בו שאר כל צרכיו

פִּיָּהּ מִשְׁפַּחַת הַפְּוִי (כו, כג). פה של לומדי תורה דינו ככלי שרת אשר ישרתו במ בקודש, כי אין קדושה כקדושת התורה, ולזה אסור לדבר בו אפילו דברי חול, הגם שאין בהם דברים האסורים (אוהחה"ק):

רבי שמעון בר יוחאי אמר, אילו הייתי עומד על הר סיני בשעת קבלת התורה הייתי מבקש מלפני הקב"ה שיברא לאדם שני פיות, אחד לעמול בתורה ואחד לשאר צרכי האדם. אך שוב חזר ואמר, ומה אם בפה אחד אין העולם יכול להתקיים מרוב הלשון הרע שנאמר בו, אם היו לאדם שני פיות על אחת כמה וכמה, ע"כ.

ירושלמי, ברכות ה, א [בתרגום ללה"ק]

אם אתה חושש שלא לטבול בשבת, הוי מחשב מה שאתה מרויח בעבירה זו נגד הפסדה

וְכִיּוֹם הַשְּׁבֵת (כה, ט). אנו מתפללין, וזכנו לקבל שבתות כו' ומתוך מיעוט עונות, וידוע קושית העולם, הלא יותר טוב בלתי שום עונות, ויש לומר בדרך צחות, דכמה פעמים אי אפשר לקבל שב"ק מתוך שמחה רק מתוך מיעוט עונות, למשל כמה אנשים מתרעמים על שהולכין בשב"ק לטבול קודם התפלה דיש בזה כמה חששות סחיטה והוצאה, אבל הלא ידוע כי אי אפשר להרגיש קדושת שבת בשלימות רק בטרה.

עובדות וסיפורי צדיקים

ביתה, טרם כילה לדבר את דבריו, והרב דושינסקיא קם ממקומו בפחד ורעדה, פניו התלהבו כאש שלהבת, הוא ניגש בצעדים חפוזים ותפס את מקלו הרבני שעל ראשו היה כעין כדור של זהב, הרים את מקלו ופתח בצעקה, רשע, צא מביתי, הרב דושינסקיא לא הרפה ממנו עד שעזב את ביתו.

לב ישראל [להגה"צ ר' ישראל גרוסמאן זצ"ל]

פרשת פנחס בימי המצרים, ואילו כאשר הפרשה מופיעה כאורחת (שהרי בכל המועדים קוראים בתורה חלקים מפרשה זו) אזי הוא יום טוב.

כמו כן פנחס זה היושב לפניכם, כאשר אני פנחס במקומי (בעירי) הכל מסביב עצוב, העניות שוררת בכל, ואילו כאשר אני מופיע כאורח אזי הוא יום טוב.

תפארת בנים [מאטערסדארף] ח"א, סי' כט, ויש מספרים כן על הגה"ק רבי פנחס בעל ההפלאה זצוק"ל

יותר שסובל דוחק וצער ויגון יותר ריחו נודף ומאיר נשמתו ודע כי במה שכתב רוח צפונית מריעה בתחלה ומטיבה לבסוף, וכן היה בדוד שהיה סובל יסורים, אבל אחריתו וכסאו כשמש נגד ה', וכבר אמרתי מה שכתב דוד (תהלים מט, ה) בכינור חידתי, כי החידה הוא הכינור, כי נודע בכינור כאשר ידחק בנימא ישמע קול, ויותר אשר דופק באצבעו בנימא ודוחקו, יותר משמיע קול, וכן הדבר בבן אדם, יותר שסובל דוחק וצער ויגון, יותר ריחו נודף ומאיר נשמתו, ככינור המשמיע קול ערב ונגוני בדוחקו ודופקו ביותר, ולכך אמר בכינור חידתי, וזו היא רוח צפונית שהיתה מנשבת בכינור של דוד, כי כך רוח צפונית ג"כ מוחצת ומרפאה וזהו היה כבודו של דוד שסבל מרעין וקבלן מאהבה ורבים צחקו עליו, ולכך אמר דוד (תהלים ד, ג) בני איש עד מה כבודי לכלימה, ולכך אמר (שם נב, ט) עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירה שחר.

יערות דבש, ח"א, דרוש טו, ד"ה ודע.

או למשל ללמוד אצל נר יחידי, דהטורי זהב מתיר בנר שעה וכיוב"ז ויש מפקפקין, עיין בסימן ער"ה (סעיף א, ובטור"ז סק"ב). או ללמוד אצל הלעקטער או אצל נאפט לאמפ, עיין במסגרת השולחן על קיצור שולחן ערוך (סי' פ, לחם הפנים אות א). או לעשות ריקודין בשב"ק, דהא תנן (ביצה לו, ב) אין מטפחין ואין מרקדין, עיין בשולחן ערוך (אור"ח סימן שלט סעיף ג), על כל פנים מיעוט עונות יש כאן.

ויש לפרש בזה מאמר התנא (אבות פ"ב מ"א), והוי מחשב שכר עבירה נגד הפסדה, כלומר הוי מחשב מה שאתה מרויח בעבירה כנ"ל נגד הפסדה, אם תחוש שלא ללמוד או שלא לטבול, הבן.

צדה לדרך [להוידע יעקב מפאפא] אות ש

כאשר פרשת פנחס נקראת במועדים שלא במקומה היא כאורחת, אזי הוא יום טוב

מספרים על הרה"ק רבי פנחס מקוריץ זי"ע שהיה עני מרוד וגר בבית רעוע, עד כדי כך שמכותלי ביתו היתה ניכרת עניותו הרבה, לימים נסע הרה"ק לעיר אחרת מקום מגורי חסידיו, שהזמינוהו לשבת קודש, לכבוד הנסיעה עשו לו חסידיו בגדים נאים כראוי, כמו כן הכינו לו דירה נאה בעירם.

בליל שבת היה הרה"ק שרוי בהתרוממות, ואמר בבדיחותא: כאן, כאשר אני אורח מגישים לי אוכל בכלי כסף כאחד העשירים, ואילו בביתי העניות שוררת בכל פינה, אך מסתבר שלמדו כן מהתורה הקדושה, שהרי בפרשת פנחס כתובים כל מועדי ישראל, בכל זאת קוראים

עובדות וסיפורי צדיקים

לא רצה שישתמשו במצות שאפו לפסח בלי ידיעתו

איש על העדה (כו, טז). בקהילתנו באמעריקא שוכרים בית מאפה של מצות למשך שבוע ימים, מכשירים, וקונים בכל שנה כל הכלים מחדש, והרה"ג ר' יוסף מאיר ווייס שליט"א, הוא הממונה על הכשרות באפיית מצות אלו, ובכל ערב היה נכנס לרביה"ק השפע חיים זי"ע לספר ולהודיע איך עבר אפיית המצות. פעם אחת כשנכנס בערב למרן, אמר לו מרן, הרי לא ידעתי מזה כלום שאופים היום מצות, ולא הרשה להשתמש באלו המצות לפסח. כפי הנראה ענין הדבר, לפי שבשאר הימים כשאפו מצות בידיעתו היה רביה"ק משפיע ומתפלל שאפיית המצות תצליח בלי מכשול, ולכן לא רצה שישתמשו במצות שאפו בלי ידיעתו.

לא נתן לנסוע לקעמפ כשלא הודיעו לו לפני כן, לפי שביום הנסיעה היה צם שכולם יסעו ויחזרו בשלום

מענין לענין באותו ענין אספר: מנהג נפוץ בהרבה ערים באמעריקא שנוסעים בימות הקיץ עם כל מוסדות התורה למעונות הקיץ בהרים, (קאנטרי בלע"ז) למשך שני חודשים. היה פעם שהרה"ק בעל ויחי יוסף מפאפא זצ"ל שם לב שיש אוטובוסים [באסע"ס] ורעש, ושאל מה הקול ששומעים, אמרו לו שנוסעים עכשיו להרים, אמר, הרי לא הודיעו לי כלום מכל זה, ולא נתן להם לנסוע, התחננו אליו ואמרו, הרי כבר באו הנה הרבה אוטובוסים ומשאיות [טראקס] שהושכרו, ואם לא יסעו היום הרי יהיה הפסד מרובה מאוד, אבל לא עזר כלום, ולא נתן להם לנסוע, ואח"כ נודע סיבת הדבר לפי שבכל שנה ביום הנסיעה היה צם שכולם יסעו ויחזרו לחיים ולשמחה ולשלום.

מפי אחי החשוב הרה"ח ר' יצחק טעסלער שליט"א

הנהמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונופת צופים

המרתנה

הטובה והיפה, החשובה והנחוצה,

הנחמדה והמתוקה

ביזתר

לפרסים; לדורות דרשה לבר מצוה; לתשורת הוקרה למלמד;
לעידוד לתלמיד; להכרת הטוב לאב; להערכה לסב; לחיזוק לבן;
להערכה לשווער; ולשמח את החתן

כי לקח טוב נתתי לכם